Kedd. 103. szám. Julius 2-kán, 1861.

KOLOZSVÁRI KÖZLONY.

SZERKESZTOI SZÁLLÁS: O-vár. Vizi-utcza. 231. szám, első emeletben

Megjelen e lap hetenkint négyszer u. m. Vasárnap, Kedden, Csötörtökön és Szombaton. Ára évnegyedre 3 ft c. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr, másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. o.é. s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

KIADÓ-HIVATAL: Középutcza, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési felhivás!

Lapunk mai számával a második félévi folyam kezdetét vevén, tisztelettel kérjük fel t. olvasóinkat előfizetéseik megtételére.

Előfizetési ár félévre . . . 6 ft.
„ évnegyedre . . . 3 ft.
„ egy hóra . . . . 1 ft.

Az előfizetési pénzek bérmentve Stein János középutczai könyvkereskedésébe küldendők.

Kolozsvár, junius 30-kán.

A gyötrő bizonytalanság már még sem tarthat soká. Valamely irányban el kell dölni a kérdésnek: szándékoznak-e Bécsben, Magyarországot alkotmányának elismerése által kibékiteni, vagy ragaszkodni fognak mind végig az egységes birodalom eszméjéhez? E kérdés ilyen vagy amolyan iránybani eldöléséből származandó eshetőségek képezik jelenleg azon böv anyagot, melyet pesti és bécsi lapok, színezetük különbségéhez képest, nagy érdekü olvasmánynyá feldolgoznak.

És valóban meg is érdemli e roppant horderejü kérdés, hogy a napi sajtó kiváló figyelemmel karolja fel; hogy necsak mikénti megoldásának lehető eredményei állambölcseleti szempontból vitattassanak, hanem hogy vajudásának még annál jelentéktelenebbeknek tetsző körülményei is híven feljegyeztessenek a történelem számára. Lesz-e egy teljes és szabad Magyarország s vele egy belöl nyugodt és virágzó, kifelé erös és tiszteletet parancsó Ausztria? Vagy lesz egy alkotmányától megfosztott, leigázott Magyarország s vele egy öntehetetlenségben sorvadozó, minden kis európai mozgalomra szétporlani minősült Ausztria? Egyiknek dicsősége- vagy a másikérti felelösségből hadd jusson ki minden tényezönek a kiérdemelt osztályrész.

Bármily általános szójárássá vált legyen nálunk, hogy sorsunk eldölése nem tölünk, hanem az uralkodó legfelsöbb akaratától, a birodalmi kormány-, a bécsi reichsrath- vagy az európai constellatioktól függ: azt alaposan senki sem fogja tagadhatni, hogy ha alkotmányos ujjászületésünk életkérdését a szent István koronája területén élö összes nemzetiségek és osztályok közegyetértése kisérte volna akármelyike elébe az érintettük döntö hatalmaknak, bizonyára a siker kevésbbé problematicus, vagy ha egy idöre mégis buknunk kellene, e bukás annál dicsöségesebb, annál rövidebb tartamu átmenet fogna lenni az örök igazság megtagadása nélkül kétség alá nem vonható jobb létre.

De égrekiáltó bünt kellett azoknak az 1848-ki magyar törvényhozóknak elkövetni, szörnyü vakságban kell nekünk s a velünk egy értelmü mivelt Európának lenni az emlitett évbeli törvényeink korszerüés emberiessége felöl, midön e törvények annyi gyülölet, annyi titkos és nyilt megtámadás tárgyai éppen olyanok részéröl, kiknek kegyeletét érdemelték volna meg!

Annyiszor ismételtük már, hogy nem arról van szó, mintha azon törvényeken éppen semmi javitni valót nem találnánk. Hanem hogy azért, mert a törvény egy némely pontjai módositásának szükségessége merül fel, a törvény érvénye tagadtassék meg: ez egy oly tan, melynek fogantatására az emberi józan eszet képtelennek tartanók, ha valóban nem létezne.

E tan kifolyásának egy ritka mintája fekszik elöttünk azon utasitásban, melyet Besztercze város és vidék tanácsa a szász nemzeti gyülésre küldött követeinek adott s alább egész terjedelmében közlünk.

Ezen utasitás VIII. pontja szerint, ha az unió szóba jöne, a mi minden esetre csak akkor történhetik, ha Magyarországnak Ausztriához viszonya törvényhozási uton végleg szabályozva lesz, azon nézpontok megállapitása végett, melyekböl a szász nemzet a közelebbi (tehát erdélyi) országgyülésen egy feltételes unió mellett nyilatkozhatnék, a következö tiz feltétel programmképeni keresztül vitelére utasittatnak: hogy a szászföld ezentul is egy egységes, feloszthatlan közigazgatási területet képezzen; ezen területen a hivatalos nyelv német legyen, beadványok s azok ellátása más hazai nyelveken is keletkezhetvén; a nemzeti gyülés minden belügyekre nézve öntörvényhozási joggal birjon, polgári és büntető törvényhozás dolgában is ideiglenesen addig, mig az országgyülés egy általános polgári és büntető törvénykönyvet alkotna; tisztviselöiket, az ispánt is odaértve, szabadon választhassák; a hazai vallások teljes egyenlösége s a tanügy függetlensége biztosittassék; az evang. hitfelekezet papjainak jövedelmei s a tizedváltság törvényesen létezöknek ismertessenek el; a jelentékenyebb szászvárosoknak képviseleti jog adassék a magyar országgyülésen, minövel a több erdélyi városok birnak; mindezen feltételek Magyarország alaptörvényei közé vétessenek fel s azokat változtatni vagy átalakitni csak a szász nemzeti gyülés beleegyezésével lehessen; az unionak országgyüléseni tárgyalása alkalmával a szász nemzet, szásznemzeti ügyekben egyik szerződö testületnek tekintessék a magyar országgyüléssel szemben; végül hogy a vármegyei területen fekvö szász helységek kebeleztessenek be, mely esetben az idegen nemzetiségü területeknek a szászföldböli kiszakasztása nem fogna akadályoztatni.

Az alkotmányos multunkkal ismeretes olvasóra bizonyosan hasonló meglépést fog fog ezen feltételek olvasása gyakorolni ahoz, melyet bennünk keltett. Minö alapjogokat követel itt az érdemteljes beszterczei magistratus? A szászföld egysége, a hivatalos német nyelv, az egyetem hatásköre, a szabad tisztválasztás, vallásegyenlöség, egyházi javalmak nincsenek-e eléggé biztositva az Endre király oklevelében, az Approbata és Compilata constitutiokban, a Lipót császár hitlevelében az 184⁶/₇-ik évi 1. törvényczikkben? S a honegyesülésröl szóló 1848-iki t.-czikkek nem hagyták-e meg Erdélynek mindazon külön törvényeit, melyek a mellett hogy a teljes egyesülést nem akadályozzák, a nemzeti szabadságnak és jogegyenlöségnek kedvezök? Szilárdabb alapnak hisznek-e, ezen jogaikra nézve, egy uj törvényt hat százados királyi oklevél, nyilvános szerződések, s annyi szentesitett és a gyakorlat által is megerösitett régi törvények történelmi alapjánál?

A városok országgyülési képviselete s a terület kérdésen kivül egyetlen uj eszme nincs-e feltételek között, s ez is mindkettö olyan hogy kéretlenül is sürgös törvényhozási tárgy.

Vagy készebb a tisztelt magistrátus a szász nemzet jogait biztositó hazai törvényeket is érvényteleneknek tekinteni, csakhogy ugyanezt állithassa minden magyar törvényröl s csakhogy azon következtetést vonhassa, miként Magyarország Ausztriához viszonyainak ezután kell törvényhozásilag rendeztetni s az unio mint nem létezö dolog felett a magyar országgyülésnek a szász nemzettel, mint külön szerződö féllel egyezkedni?

Borzasztó logica, borzasztó jogfogalmak egy oly törvényhatóság részéröl, mely tizenkét év elötti idöig egész Európában páratlan alkotmányos szabadságot élvezett, s egy oly nemzet állitólagos érdekében, melynek számarányát, földrajzi helyzetét s ipari és értelmi fejlettségét tekintve, bizony igen nagy szüksége volna féltékenyen örizni a történelmi jogokat s a Lajthán innen keresni természetes szövetségeseit.

Kolozsvárváros törvényesen alakult tiszt- és képviselö testülete folyó hó 1-én tartá első közgyülését. Elnök polgármester, a gyülésnek néhány lelkes szóvali megnyitása után, a tanácskozás első tárgyaul a verificatiot, azaz a közgyülés törvény értelmében szavazattal biró tagjainak számbavételét tüzvén ki, érdekes vita keletkezett azon kérdések felett: hogy a tanács és képviselö testület együtt, egy teremben tanácskozva képezzék-e a közgyülést, vagy az eddigi gyakorlat szerinti külön tanácskozás és átiratok általi értekezés tartassék meg jövöre is? és hogy azon esetben, ha az együtt tanácskozás válnék határozattá, kiket kelljen a törvenyben csak általánoson emlitett azon tisztviselök alatt érteni, kik a képviselökkel együttvéve képezik a közgyülést? A régi gyakorlat szerinti külön tanácskozást egyetlen képviselö védelmezte, érveit a honegységi törvények azon határozmányaiból, melyek Erdélynek a teljes egyesülést nem akadályozó külön törvényeit fentartották, másfelöl pedig azon felvett lehetségböl meritvén, miszerint az 1848: XXIII. törvény 30 tagból álló közgyülést érvényes határozatalkotási joggal ruházván fel, könynyen megtörténhetnék, hogy a város érdekei sokszor a tisztviselök bureaucraticus érdekeinek essenek martalékul.

Ezek ellenében a nagy többség részéröl felhozattak az 1848: XXIII törvény 20 §-ának világos szavai, melyek szerint „a közgyülés áll a városi tisztviselökböl és képviselökböl együtt véve;“ felhozatott, miként az ellen, hogy a tisztviselök bureauceratákká ne váljanak, sokkal biztosabb övszer, ha a két testület együtt a nyilvánosság ellenörsége alatt tanácskozik és határoz, mint azon régi gyakorlat, mely szerint a két kamarai modorban folytatott sikertelen izenetváltás után a dolgok eldöntése felsöbb helyre vitetvén, a megoldás rendszerint a tanács érdekében történt; felhozattak azon régibb rendszernek késedelmes- és nehézkessége által a közügyek folyamára gyakorlott zsibasztó hátrányai. Másfelöl azonban a tisztviselöi tulbéfolyástóii óvakodás általánoson jellemezvén a tanácskozást, a mellett, hogy a „tisztviselök“ alatt a városi hatóság minden szerveit öszszesen kelljen érteni, egy szó sem emelkedett; söt azon erelyesen indokolt nézet sem jutott többségre, mely szerint azon tisztviselök, kiket a törvény az öszszes választók által jelelt ki választandóknak, nemcsak törvényellenesen, de mint közbizalom kifolyásai, méltánytalanul is fosztatnának meg a közgyülésbeni szavazatjogtól.

Határozattá lön, miszerint a tisztviselök közül csak a három fönök, tiz tanácsos és két jegyzö birnak a közgyülésben döntö szavazattal; a törvény azon rendelete pedig, melyszerint érvényes határozat legalább 30 tag jelenlététöl van feltételezve, oly értelembe vétetik, miként a 30 szám, a tisztviselökön kivül csupán képviselökre értendö. Az egész latósági szervezet kiegészitése, czélszerü ügykezelés, munkafelosztás, alsóbb tisztviselök mekkora számban és fizetésekkeli állitása iránti tervkészités s ezzel kapcsolatban a város jövedelemforrásainak számbavétele végett 30 tagu bizottság neveztetett ki. Az ugynevezett schenán-laktanyák jövöre is megtartatnak, s az átkelö katonaság szállásolásávali terüek lehető könnyitése iránti véleményadásra szintén bizottság neveztetett ki.

A budai népszinház alapitását segélyezö bizottmány adakozás végetti megtalálása a város pénzerejét számbaveendö bizotsághoz tétetett át. Györ-vármegye közönségének az országos képviselöházhoz intézett bizalmi szavazata részvevö tudomásul vétetett.

A beigtatási ünnepélyröli tudósitásunk kiegészitésül im itt közöljük id. gr. Bethlen János v. képviselö ur beszédét.

Tekintetetes polgármester ur,
tisztelt polgártársaim!

Kegyeletteljes emlék lepte meg keblemet s azt hiszem mindnyájunkét, kik Kolozsvár városa polgárai által képviselökké választva, hitünket a törvényekre letettük e teremben, hol Erdély utolsó országgyülése 1848-ban tartotta üléseit. Itt, e teremben tettük le akkor rendithetlen alapját alkotmányos szabadságunknak, a midön az évek hosszu során át elválasztva tartott két testvérhaza végleges egyesülését, az urbéres föld fölszabaditását s a népnek az alkotmány sánczaiba való bevételét törvénybe iktattuk, teljesen megmentettük magunkat a bübériség zsibbasztó rendszerétöl s a százezerekre menö kiváltságos osztaly mellé alkotmányos szabadságunknak öreiül a népek milliöit állitottuk. Itt, e teremben mondatott ki a polgári jogegyenlöség nemzet- s vallásküloubség nélkül; itt ontattak össze a józan haladást, együttartást lehetetlenné tevö válaszfalak; itt tétetett le alapja hazánk népe solidaritásának az absolutismus ellen. Itt szabadult fel a szellem is százados rabbilincseiböl, kimondatván a sajtó szabad mozoghatási joga. Szóval itt vettetett meg alapja annak, hogy rabok többé nem leszünk.

Az emlitett törvények nemcsak meghozattak a törvényhozó testület által, de késöbb, az akkor uralkodott törvényes magyar király V. Ferdinánd által megerösittetve, itt e teremben fel is olvastattak s akkori királyi biztos Puchner altábornagy ez örökre nevezetes országgyülést e szavakkal fejezé be: „bezárom Erdély utolsó országgyülését.“

Bizonyára, ha lehet egy fát szabadság fájának nevezni, e terem megérdemli a „szabadság háza“ nevét.

Ily érzések közt gyakorolták bizonyosan Kolozsvár városa polgárai a lefolyt napokban alkotmányos szabadságunk legszentebb jogát, a tisztviselök s képviselök választása jogát; itt e teremben, ily érzelmek közt fogadjuk el mi, megválasztottak a nép bizalma által ránk ruházott terüt, kötelezettséget. Ily érzések dagasztják keblemet, a midön pár szókkal el akarom mondani, hogy fogom fel kötelességünk teljesitését s mire hiszem magunkat a letett eskü által kötelezve.

De mielött ezt tenném, legyen szabad nekem is, városunk esküdtközönsége nevében, a tisztelt kormányszéki biztos urnak tisztujitásunk körül tett fáradozásaiért, fáradhatlan munkásságáért s honfi-buzgalmáért hálás köszönetet szavazni.

Legelsö kötelességünk, kétségen kivül, hazánk törvényei szoros megtartása s mások által is megtartatása. Elöttünk törvényes erövel csak azon törvények birhatnak, a melyeket 1848 elött az akkori törvényhozó test hozott s 1848-ban az országgyülésen hoztak, s a törvényesen megkoronázott magyar király szentesitett. Azóta országgyülés nem volt, törvényesen megkoronázott magyar király nincs, tehát azon innen minket kötelezö törvényes szabályok nincsenek. A tör-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

vényekre tettük le a hitet s megvagyok győződve, hogy a választott esküdtközönség közbejöttével ezek ellen semmi sem fog történni. Behunyjuk szemeinket, bedugjuk füleinket a felülről jöhető igéretek, ijesztgetések előtt. Nem rettenünk vissza az absolutismus fenyegetéseitől, söt személyes bántalmaitól sem s azok által a törvényes térről magunkat leszorittatni nem engedjük; ha mégis physikai erő által kényszerittetnénk, készebbek vagyunk állásunkat odahagyni, hogysem alkotmányos szabadságunk ellen gyilkos kezeket emeljünk. Másfelől alólról jövő unszolásoknak, ingerléseknek sem engedünk; ezek által sem engedjük magunkat leszorittatni a törvényes térről; népkegyvadászat nem fogja vezetni tetteinket. Nem fogunk hallgatni sem a jóhiszemü ábrándozók kiábálásaira, sem a szabadelvüség álarcza alatt bujtogatók nagy szavaira, a kiknek eljárása a reactio kezére dolgozik, szóval: nem fogjuk magunkat terrorizáltatni sem alulról, sem felülről s a törvények szentek lesznek előttünk mindaddig, mig törvényes uton másokkal fel nem cseréltetnek.

Igy a törvények vértjével pánczélozva jöjenek a nyilak személyünk ellen bár honnan, szivünket érni nem fogják; személyünket kisebb-nagyobb kellemetlenség, egész a rabbilincsekig érhetik, de lelkiismeretünket szenvedés nem — s majd tisztünket végezve elmondhatjuk, hogy kivataloskodásunk minden pillanata a házának, a városnak volt szentelve.

Azt hiszem haladási kérdésekben is van kötelességünk.

Magyarországnak a Királyhágón innen fekvő része főleg Kolozsvár városára függeszti szemeit, innen várja a helyes irányt, innen könnyen tévutra is vezettethetik, s ha a világtól messze hátramaradunk, veszve vagyunk anyagilag, szellemileg; ha pedig, mint a mesében a béka, erőnken tul pöffeszkedünk, szertepattanunk. Azért kötelességünknek fogjuk tartani városunkat szellemi és anyagi erejéhez képest a haladás terén vezetni, de nem fogjuk csupa kezdeményezési viszketegből, önállóság-fitogtatásból tulszárnyalni akarni a jóval előbbre haladott s több erővel biró városokat, hatóságokat.

Városunk népének kellemes anyagi fejlesztésére minden kezünkben levő eszközöket felhasználni első kötelességünk. A nép kivánságairól tudómást szerezni, szükségeit fölfedezni s magát a népet a szükséges haladási törvények elfogadására megérlelni hasonlólag kötelességünknek tartjuk; mert csak azon törvények üdvösek, állandók, melyek a nép kivánalmaiból, szükségeiből folynak ki, s csak igy adhatunk helyes irányt a nép alkotmányos jogai gyakorlatának.

Városunk anyagi érdekeit illetőleg a takarékosság, de nem a fösvénység fog vezetni.

Vannak költségek, melyeknek meg kell történni s ha a város rendes jövedelme elégtelen volna fedezésökre, a polgároknak kell azokat hordozni. Hiában teszi valaki ezen ellenvetést, hogy addig kell takaródznunk, a meddig a paplan ér, mert ezen magányzóknál mindig követendő s követhető arany szabály testületeknél nem mindig követhető, pl. a kellő számu tisztviselőség a közcsend fentartására, igazság kiszolgáltatásra, városunk évenkénti csinosbitása, a nép szellemi nevelése, hasznos közintézetek gyarapitása, felállitása, a nép izlését, erkölcsiségét javitó mulatságok megszerzése — megannyi költséggel járó kötelességei városunknak. Ezekből kiindulva, hogy a fennebb emlitetteket teljesithessük, e város polgáraira mégis mentől kevesebb teher háromoljék: kötelességünknek fogjuk tartani a város vagyonai helyes, czélszerü kezelése által a jövedelmet öregbiteni, a kihágásokat meggátolni, a város vagyona felett. Azon balga hitben azonban ne ringassa magát senki, hogy az alkotmányos szabadság azt teszi, hogy ezután a város szükségére nem fizetünk semmit; mert ritkán van a fősérelem abban, hogy a községekre igen sokat fizetünk, hanem inkább abban, hogy a nép beadott filléreiről kellő számolás nem tétetik közzé s azok czélirányatlanul fecséreltetnek el.

Városunk népe különböző életmódot folytat: vannak, kik tudományokkal foglalkoznak, mások a kereskedői pályán müködnek, még mások iparosok, földmivesek. Mind ezen osztályok irányában kötelességei vannak a városnak; a tudományokkal foglalkozókra nézve a tudományos intézetek gyarapitása, kereskedőkre nézve a szabad kereskedés elveit elfogadva a kiváltságos idők maradványainak eltörlése; az iparosokra nézve hasonlólag kötelesség szabad tért nyitni e város polgárainak s nem engedni, hogy egy pár kiváltságolt monopoliumává váljék az ipar; a földmivelő osztályra nézve a gazdálkodás helyes elveit terjeszteni, czélszerü mezei rendőrség által mindenkinek birtokát szabaddá tenni s a pusztitásoktól megőrizni.

A csend és rend fentartását illetőleg kétségen kivül való kötelessége a városnak, mindent elkövetni, hogy a közbátorság a lehető legnagyobb legyen, hogy a rendes polgár rendes napi foglalkozásaiban ne háborittassék, nyugalmából éjjel fel ne zaklattassék, vagyona ma a rablóknak, holnap a tűznek martalékává ne váljék, s hogy alkotmányos szabadságát mindenki teljes mértékben gyakorolhassa.

Mind ezek csak ugy elérhetők, ha egy szoros, de igazságos rendőrség oltalmazza a polgárokat jogaikban s korlátozza a kihágásokra hajlandókat merényleteikben, mert személyes s alkotmányos szabadság rend nélkül nem képzelhető.

Tisztelt polgármester ur s a nép által megválasztott tisztviselői városunknak! mi önöknek ezennel az emlitettek kivitelére kezet nyujtunk; bennünk önök mindig a város jogai őreit, az egyes polgárok védőit, a haladás embereit a város jövedelmei, kiadásai ellenőreit fogják feltalálni, s valameddig a kijelölt téren haladnak, mi készek vagyunk minden kitelhető eszközöket önök kezeibe adni s üdvözüljük önöket e város polgárai nevében.

Még egyszer visszatérve hazánk jelen válságos körülményeire, megujitom a választott esküdt közönség nevében tett azon igéretet, hogy mindaddig, mig hivatali állásunkat elfoglalva tartjuk, nincs erő, nincs hatalom, mely minket a törvényes térről leszoritani képes lenne — s bár minden törvények egyformák, de főleg az 1848 beli törvények azok, melyek sinormértékül fognak nekünk szolgálni — s a két haza egyesülését, hazánk függetlenségét, alkotmányos szabadságunkat, polgárok jogegyenlőségét nemzet-, vallásküllönbség nélkül utolsó erőnkig oltalmazni kötelességünknek tartjuk, s ha talán ideig óráig a szuronyok hatalma ujra felülkerekitné az absolutismust, annak szolgálni nem fognunk soha, s a hallgatva szenvedő polgárok sorában várjuk be egy jobb pillanat eljöttét, melynek bekövetkezésében kételkedni nem lehet, ha a hazának fiai ezek között városunk polgárai közt egyetértés, lelkierő, kitartás lesz.

Mig ujból találkozhatunk a szabadság küzdterén addig ez eljárást a legnagyobb kitartással folytatjuk, s türelmes kitartásunkban állhatatosok leszünk mindaddig, mig azon ohajtott óra eljön, melyben bátran mondhatjuk, „Rabok többé nem leszünk!“

Országgyülési tárgyalások és hirek.

— A képviselőház 53. ülése jun. 27-kén. A tegnapi ülés jegyzőkönyve felolvastatván, hitelesittetik.

Bejelentetnek a tegnapi választások eredményei, melyek szerint

a nemzeti muzeum ügyében kiküldendő választmányba: Kubinyi Ferencz, Szalay László, Somsich Pál, Kazinczy Gábor, gr. Ráday Gedeon, gr. Károlyi Ede, Sárközy József, báró Luzsénszky Pál és Tisza Lajos;

az országházi pályázatok fölött itélő bizottmányba: Gorove István, Lónyay Menyhért, B. Podmaniczky Frigyes, gr. Andrásy Gyula és Ürményi József;

a Ludovicea ügyében müködendő választmányba pedig Mariássy János, Beniczky Lajos, Ivánka Imre, Királyi Pál és Nyári Pál választattak meg.

a napi renden levő tárgyak között első helyet a nemzeti szinház ügyében beadott inditvány foglalván el,

Ráday Gedeon az e tárgyban kiküldendő bizottmány első és legfőbb teendőjeül kivánná kitüzetni, hogy a Pest város által a nemzeti szinháznak ajánlott telek miben léte felől szerezzen magának mielőbb tudomást.

Besze János mindenek fölött a protectiok és coulissák mögötti intrigue-kat kivánja kipuhatoltatni.

Beniczky Lajos bevárandónak hiszi a kiküldendő választmány jelentését.

Elnök: e tárgyban három inditvány adatott be, melyek azonban lényegükben mind egyenlők, kivéve Vajay Károly inditványának azon pontját, melyben a jelenlegi cs. k. igazgatót elmozditatni, s megszámoltatni kivánja, miért is elnök ugy vélekedik, hogy ez utóbbi pont külön szavazás tárgyát képezendi.

Bonis a bizottmányi jelentés előtt szükségtelennek tartjae kérdés fölött szavazni.

Vajay K. a bizottmányi jelentés beérkeztéig inditványainak ezen részét visszaveszi.

Elnök a kérdést, a beadott három inditvány értelmében a Ráday által tett javaslattal bővitve, felteszi, s a ház felállás által szavazván, azt egyhangulag elfogadja.

Olvastatik Lónyay Gábor inditványa, melyben egy választmányt kér kiküldetni aziránt, hogy több országos közintézet és alapitvány miben léte felől tudomást szerezvén, a háznak arról jelentést tegyen.

Nyári Pál pártolja ugyan az inditványt, de feleslegesnek találja, hogy a kiküldendő bizottmány tüstént megkezdje működését, mert kivel teszi magát érintkezésbe a bizottmány? Senkivel. Mig miniszterium nincsen, addig feleletet sem fog neki adni senki, vagy ha ad, azt nem köszönjük meg; azon utasitással kell tehát ellátni a bizottmányt, hogy működését csak a miniszterium kinevezése után kezdje meg (helyeslés.)

A ház határozata ez értelemben mondatik ki.

A terem szellöztetése és a tető ablakok fölé épitendő baldachin költségvetése felolvastatik; e szerint a szellözési készület 512 forintra, a baldachin pedig 396 forintokba fogna kerülni.

Besze János egyiket sem ohajtja, először mert az által az ülések 5—6 nappal ismét hátráltatnának, másodszor mert az ideiglenes országház felépitése késleltetnék általa, s ő nem kiván az országnak költséget okozni.

Andrássy Gyula gr. Nem lehet Beszével egy véleményen, mert azt hiszi, hogy 800 forint kiadás, midőn éppen a tanácskozás lehetővé tételéről van szó, emlitést sem érdemel.

Keglevich Béla gr. Először csak a baldachint, s aztán a szellöztetési készületet.

Bonis Samu. Hasonló nézeten van, különösen aggódik a fölött, hogy a szellözési készület az épület hátrányára fog szolgálni.

Cserhy István a gyüléseket korábban ohajtja tartani.

Jókay Mór a ventillatiot bizonyos eshetőségektől kivánja feltételezni. Mert könnyen jöhetnek oly idők, midőn a tisztelt ház, igen is olcsón juthat hüvösre (vidámság.)

A kérdés szavazásra bocsáttatván, az ajánlat a ház többsége által elfogadtatik.

Napi renden egyéb nem levén, a szinház ügyében kiküldendő választmány tagjai választattak meg.

A szavazás után az ülés egy órára felfüggesztetvén, ez alatt a szavazatok össze számittattak.

Az ülés ismét megnyittatván, az elnök közzé teszi a szavazás eredményét, mely szerint a bizottmányba Beniczky L. Kazinczy G. Jókay M. Csengery A. gr. Ráday G. gr. Andrássy Gyula és Podmaniczky F. b. választattak meg.

Az ülés az elnök azon jelentésével oszlik szét, hogy miután tárgyalásra jelenleg semmi tárgy kitüzve nincs, addig ülés nem lesz, mig valamely jelenben müködő bizottmány jelentését be nem adja.

Inditvány
egy bizottmánynak kiküldésére a sajtó ügyben.

Az adó erőszakos behajtásán kivül alig van egy-egy maradványa a régi rendszernek, mely az alkotmányos élettel kiáltóbb ellentétben állana, mint az, mit a sajtóügy kezelésében folyvást tapasztalunk.

Mai napiglan a cs. rendőrség kezeli a sajtóügyet és nem hiányznak tények, melyek annak önkényes eljárását bizonyitják.

Az 1848. XVIII. t. cz. rendelete szerint a sajtóvétségek felett csupán esküttszék itélhet, de a menynyiben az ideiglenes törvénykezési szabályzatban ez intézményről szó nincsen: inditványozom egy 5 tagból álló bizottmánynak kiküldését, mely módokról gondoskodjék, mikép lehetne addig is, mig a teljes törvényes rend helyreállittatnék, a sajtót az 1848-dik törvények értelmében alkotmányellenes helyzetéből kiszabaditani. Ballagi Mór.

Kazinczy Gábor inditványa a nemzeti szinház ügyében.
(Jun. 26-kán.)

A fővárosi nemzeti szinház — hazánk eme drága kincse és jogos sajáta — ez idő szerint türhetlen állapotban tengődik.

A 12 évi nyomorgatás ez intézet ügyeit is, anyagilag mint szellemileg, akként zilálta össze, hogy mig egyrészről a közönség követelései az európai müveltség szinvonalára emelkedtek: az országosan megszánult alaptőkének megcsökkenése, valamint a szellemi vezérletbeni iránytalanság ez intézetünk fennállását is naponkint ridegebb viszonyok közé sodorják.

Inditványozom: hogy addig is, mig az országgyülés, kiegészitve, a magyar korona összes birodalma képviseletének teljességével láthatna a közügyek rendezéséhez, küldessék ki egy hét tagból álló bizottmány, mely müintézetünk állását vizsgálat alá véve, hiányait s szükségleteit kipuhatolva, javaslatot terjesszen elő az iránt: „mikép lehetne a nemzeti szinház lételét minden időre és akként biztositani, hogy nagyszerü rendeltetésének teljes mértékben megfelelhessen.“ (P. N.)

Felsőfejér-megye, jun. 17. 18. és 19 dikén tartott bizottmányi gyülésének következő fontos tárgyalásai voltak:

Igazgató főbiránk gr. Haller a főispán ur távollétében mint törvényes elnök a nem nagy számu gyülést a közbizalom sokszoros éljenei között megnyitván, felolvastatott a bizottmányi tagok névsora és a mult gyülés jegyzőkönyve, melynek nyomán főbiró elnök ur mint eredményt mutatá fel a követválasztásra jogosultak összeirására szükségelt nyomtatványok készletét, mit gyülésünk köszönettel fogadva, egy központi bizottmányt nevezett ki, melynek miután az 1848-diki törvények szerint az esküt letette, utasitást adott, és felkéretett az elömunkálatokkal ugy sietni, hogy követeinket a pesti hongyülésre mielőbb felküldhessük. Ezen intézkedésből látható: hogy a májusi bizottmányi gyülésben követeink meg nem választását nem az erdélyi korlátnok, és fókormányszék sürgönyös bétiltó rendeletei, melyek egyszerüen félretétettek, hanem a követválasztásra szükséges elömunkálatok hiánya akadályozá meg. Olvastatott a fókormányszék intézvénye a bélyegek használata felől, ugy a bélyegilletékek és az adó ügyében több testvér megyék saját érzelmeinket tolmácsoló átiratai, melyekre ünnepélyesen jegyzőkönyvileg kimondottuk: hogy mindazok, kik az országgyülés által meg nem szavazott bárminemü adó behajtásit kényszeritő rendszabályokhoz segédkezet nyujtanak, mint a kik gyilkos kezeiket hazánk alkotmánya élete ellen emelik fel, hazai törvényeink értelmében honárulók, és felelősök. Olvastatott továbbá a földösszeirási cs. k. reclamationak a catastrális munkák beküldése tárgyában kelt megtalálása, mely azon egyhangu megjegyzéssel: hogy megyei törvényhatóságunk egy olyan törvénytelen organum munkálkodását, mely keletkezése óta jó fizetésért a nép rovására, nem létező földmenyiséget és jövedelmet hazudott, elősegitni nem fogja, félretétetett. Háromszék főbirájának azon átiratára: miszerint Kanta helységének Kézdivásárhelylyel összeolvadását és igy Háromszékhez csatlakozását megyénk engedje meg, visszairatott: hogy megyénk e tárgybani legelső határozatához, területéből mit sem adni fel, hiv és következetes marad.

Felmerülvén a mult gyülésből megyei kiadásaink fedezésére elrendelt kölcsönre nézve tett jelentés, hogy megyénk külkerülete ezen kölcsönhöz járulni még mind késik, ugy azon nagyfontosságu tárgy, hogy az igazság kiszolgáltatása megyénkben a nép erkölcsi kárára ne halasztassék, és a törvénykezés módja állittassék meg, mindkét tárgy Gál János bizottmányi tag atyánkfia elnöklete alatt egy-egy vegyes ajku bizottmánynak adatott át vélemény és utasitás készitése végett. Ezen tárgyalások alatt az idő eltelvén az első napi gyülés feloszlott.

Délután a honvéd-segélyző egylet gyülést tartott, melyben elnök volt örnagy gr. Haller közlé, hogy az Udvarhelyszéki honvéd-egylet részéről is elnöknek választatott, ugy Udvarhelyszék honvéd-egyletének azon ohaját, hogy megyénk honvéd-egyletével egyesülni kiván: megyei honvédegyletünk miután főczélja az, hogy a szükölködő honvédeken mielőbb segitve legyen, minthogy egyletünk részéről ugy az udvarhelyszéki mint más szenvedő bajtársaink segélyzése kizárva nincsen, a nyujtott testvéri jobbot örömmel fogadta. Közhelyeslést nyert azon inditvány is, miszerint mindazok, kik az egylet tőkéjéhez évenként 2 uj frttal járulnak, ha nem voltak is honvédek, az egylet tagjainak felvétessenek. Végül több ohajtásnak engedve, hogy ezen megyei bizottsági gyülés alkalmával is honvédeink számára adakozhassunk, egy tánczvigalomnak e czélra tartása más napra elhatároztatott és mindezek kivitelére külön-külön 3 tagu bizottmány neveztetett ki. Gyülésünkben a jegyzőkönyvet Kőnczei Károly volt honvédtiszt vezeté és bebizonyitotta, hogy karja nemcsak a kardot, de a jegyzői tollat is elbirja.

Másnap a megyei bizottmány gyülését folytatva, mind a két albizottmány véleményes munkálatát felolvasta. Az első, hogy a kölcsön munkájának hiányait az illető szolgabirák 14 nap alatt kiegészitsék, s ha ez nem sikerülne, egy füstszám szerinti rovatalnak helységenkénti felszedése azonnal megkezdessék, elfogadtatott. A második munkálat, mely oly kimeritőleg volt szerkesztve, hogy a benn foglalt utasitások szerint megyénk a honegység eszméjét tisztelve törvénykezéseiben, kivéve a még meg nem oldott ügyek kezelését, a magyarhoni eljárást követheti, köztetszéssel találtatott, érette köszönet szavaztatott. Méltán is [illegible], mert ezen utasitásokban, melyeket ez alkal[illegible]mmal közleni hosszas lenne, fényesen van igazolva, hogy Gál János, Erdély ezen megtestesült törvénykönyve, a pátensek és §-sok között is tiszta maradt, és lelkét a szenvedések kora csak megaczélozta. Az urbéri perek ezutánra is a kormány organumainak kezelésére és felülmulhatlan hanyagságára hagyatván, az árvai ügyben főispán ur ő mltgához, hogy ezen fontos ügy

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

elrendezése végett megyénket mielőbb szerencséltesse, egy felirat menesztetett, egys zersmind árvabirákul Nagy Tamás, Szatmári Károly, Szabó Lázár és Bakó Ferencz, két két száz o. é. forint évifizetéssel közfelkiáltással kineveztettek. Ezek után gyülésünk ig. főbiránk azon felhivó lelkes szavaira: hogy este reméli együtt leendünk, eloszlott.

És igy lőn; esti 9 órakor a rögtönzött tánczvigalom kezdetét vette, az egyszerüen mégis ízletesen decorált tánczteremben megyénk minden jelen volt bizottmányi tagja, Erzsébetvárosa lelkes fiai és délczeg hölgyei, kik hazánk ügye iránt mindig oly tünő részvétet tanusitottak, megyénkből mint a közel vidékből számosan jelentek meg. A vigalom és öröm általános volt, hogy Isten, ki e nemzetjogait ezred éve őrzi, megengedte érni azon napot, melyen szegény honvédeink könyeit nyilt kezekkel letörölhetjük. A harmadnapi ülésben bejelentetett, hogy a tánczvigalom 134 frt és egy aranyat jövedelmeze a honvédek számára. Továbbá kimondatván, hogy a közelebbi gyülés a vendégszeretetéről hires belkerület kivánságára jövő hó 18-dikán Előpatakán tartassék, ugy az is, hogy a bizottmányi tagok a gyülésekbeni pontosabb megjelenésre szólittassanak fel, a jegyzőkönyv felolvasása után a gyülést igazgató főbiránk hosszas éljenzések között bezárta.

Mi pedig kezet szoritva keblünk azon magasztos hitével váltunk el egymástól, hogy míg megyénknek ily lelkes ide gl. főbirája leend, áldjon vagy verjen sors keze, de megyénknek élni kell. *)

Csiki József
aljegyző.

Beszterczeváros és vidék tanácsa a Szebenben mult hó 27-kén megnyilt szász nemzeti gyülésre küldött követeinek imez utasitást adta:

I. A követek az egyetem első ülésében tegyenek indokolt inditványt a tárgyalások nyilvánossága s azoknak sajtó utjáni közlése iránt, s működjenek oda, hogy inditványuk határozottá emeltessék.

II. Azon esetre, ha a vidék közönségének a nemzet ispánjánál egy bővitett nemzeti egyetem iránt tett inditványa eredmény nélkül maradna, követei az első ülésben inditványozzák egy bővitett nemzeti egyetem egybehivását, minden székből még két két követnek eddigi modorbani választása utján.

III. Mint legelső és legjelentékenyebb tárgy egy uj választó törvény inditványoztassék.

IV. Ha a nemzet ispánjának meghivó iratában tanácskozás tárgyául kijelelt törvénykezési szervezet kérdése szőnyegre jöne, a követ urak idevonatkozólag következő inditványokat tegyenek:

1. hogy az igazságszolgáltatás választassék el a politikai közigazgatástól;

2. a törvénykezési és politikai szervezet alakittassék át a jelen rendszer- és szükséghez képest;

3. állittassék egy ideiglenes rendi (ständisch) feltörvényszék a szász földön.

Erre nézve azonban szem előtt tartandó, hogy a felállításnál ugy az oda alkalmazandó erők, valamint a fenntartásra kivántató pénzszükséglet tekintetében csak a legnélkülözhetlenebb szükség szolgáljon sinormértékül. Mellőzhetlen feltétel gyanánt tartandó továbbá, hogy a felebbviteli törvényszék felállitása és fenntartása országos alapból történjék és hogy a feltörvényszéki tanácsosok alkalmazását illetőleg a székközségeknek kellő képesség által korlátolt választói joga fenntartassék.

V. Az anyagi és alaki jog kérdésében követ urak oda nyilatkozzanak és szavazzanak, hogy egy időre a polgári és büntetőtörvénykönyvek a szász földön hatályban maradjanak.

Az alaki jogot illetőleg szorgalmazzák a polgári perrendtartás egyszerüsitését.

A hagyaték-tárgyalási, betáblázási és árvai ügyekben állittassék vissza a régi eljárás, különösen pedig a volt osztoztató és árvai székek ismét hozassanak be.

VI. A területi kérdés csak annyiban teendő tanácskozás tárgyává, a mennyiben kivánatos lenne, hogy a nem német elemeknek a szász földből ki- és német elemeknek oda bekebelezése, az illető elemek kivánatára a legközelebbi országos törvényhozás alkalmával szőnyegre jöjjön. A területi kérdésnek valamely egyoldalu kormányintézkedés utjáni megoldása ellen követ urak határozottan tiltakozzanak s szükség esetében külön véleményüket jegyzőkönyvre vétessék.

VII. Inditványozzák egy korszerü községi törvény behozatalát.

VIII. Ha Erdély Magyarországgali egyesülésének kérdése szóba jöne, a mi mindenesetre csak akkor történhetik, ha Magyarországnak Ausztriához államjogi viszonya törvényhozás utján végleg elintéztetik, hogy az e feletti tanácskozásban az egyes kerületeknek összevágó működése eszközöltessék és megállapittassanak azon nézpontok, melyek alatt a szász nemzet a közeljövő országgyülésen egy feltételes unió mellé nyilatkozhatnék, követ urak inditványozzák és pártolják a következő programmpontokat:

1. A szász föld, mint eddig, ugy ezentul is egy egységes és felosztbatlan közigazgatási területet képez szász föld nevezet alatt.

2. A nevezett közigazgatási terület határai között a német hivatalos nyelv marad a közigazgatás minden ágazataiban; hol mindazonáltal elvül ismertetik el, hogy oly beadványok, melyek valamely más hazai nyelven vannak szerkesztve, ugyanazon nyelven láttassanak el. Az egyes községek kezelési nyelvének meghatározása magoktól a községektől függ.

3. Szász földön a nemzet egyeteme, mint a nemzetet törvényesen képviselő testület, régi alkotmánya alapján, öntörvényhozási jogot gyakorol mindennemü belügyekben, a polgári és büntető törvényhozásban pedig addig, mig az országgyülés egy általános polgári és büntető törvénykönyvet végleg megalkotna.

4. A tisztviselők szabad választási joga, odaértve az ispán szabad választását is, érintetlen marad.

5. Az országban létező minden vallások legtökéletesebb egyenlősége, saját bel- és külügyeinek önálló rendezése, intézeteikben a tanügy és tannyelv megállitása teljesen biztosittatik.

6. A hazai evang. egyháznak minden állam- vagy országos alapokból húzo t jövedelmei, valamint az egyházi tized megváltása is törvényesen fennállóknak ismertetnek el s kérdés alá nem hozathatnak. Ugyanez áll a többi hitfelekezetekről is.

7. Az ipar és kereskedelem tekintetében jelentékenyebb szász városoknak a magyar országgyülésen önálló képviseleti jog adatik, hasonló Erdély többi városaiéhoz, melyek azzal már birnak.

8. Mindezen itt elvileg tájékozott határozmányok Magyarország alaptörvényei közé felvétetnek s csak a szász nemzeti egyetem beleegyezésével változtathatnak vagy alakittathatnak át.

9. Az Erdély Magyarországgali egyesülésének országgyüléseni tárgyalása alkalmával, a szász nemzet Erdély szász nemzeti ügyeiben, egyik szerződőfélt képezi a magyar országgyüléssel szemben.

10. Ezen a szász nemzet őstörténelmi joga alapján nyugvó követeléseken kivül kivánjuk, hogy azon szász községek, melyek vármegyei területen feküsznek, jövőre a szász föld közigazgatási területébe kebelezttessenek be, mely esetben a kölcsönös igazság törvényénél fogva, az idegen nemzeti elemeknek szász földtöli elkülönitése, a mennyiben kivánni fogják, nem fog akadályoztatni.

IX. A tisztviselők fizetésének kérdését illetőleg a követek legnyomatékosabban szorgalmazzák, hogy addig is, mig e tárgy országos törvényhozás utján rendeztetnék, minden szász közigazgatási kerület számára illő költségfedezet utalványoztassék országos forrásokból; e kérdéssel a többi közigazgatási költségek fedezése is kapcsolatba hozatván.

X. Inditványozzák ezen város és vidék közönségének követei, hogy az egyetemi gyülésen felmerülő minden fontos tárgy bizottmányban tárgyaltassék, az ezáltal szerkesztendő törvényjavaslat előbb az egyes szék- és vidék-közönségeknek küldessék ki véleményadás végett és csak az ekkép adandó közönségi vélemények tekintetbe vételével tárgyaltassék az egyetemi gyülésen.

XI. A követek az egyetemi gyülés minden eseményeiről koronkint tudósitani kötelesek a vidék közönségét.

Beszterczén, jun. 20-kán, 1861.

Sz. kir. Beszterce város
és vidék tanácsa.

A „Gazetta Trans." a fennebbi utasitást következő észrevétellel kiséri: „Emlékezünk, hogy a mult télen a beszterczeiek és segesváriak voltak az első szászok, kik a Magyarországgali feltétlen egyesülés mellett nyilatkoztak. Sed tempora mutantur et nos mutamur in illis, változik az idő, minket is változtat. Ugylátszik, hogy májuson innen más szelek kezdettek fúni, következőleg a köpenyt is más oldalra kell forditani." (Szép jellemzése az erdélyi nem magyar nemzetiségek politikai érettségének!)

Fogarasvidéke. — Hogy némi képzetet nyujtjsak jelenlegi szerencsétlen helyzetünkről, kötelességemnek tartom azt röviden árnyalni.

A már közlött május 13-15-ki gyülés eredménytelenül lefolyva, legfontosabb azóta Fogaras városának azon méltányos ohaja, hogy sz. kir. várossá akarna bár országgyülési megerősitésig ideiglenesen emeltetni; a mi végett a főkormányszéknél Fülöp Elek, Bruszt Ignácz, Sterzing József (germán), Eiser J. (román) urak, mint városi küldöttség Kolozsvárt megjelenvén, a legmegnyugtatóbb vigasztaló válaszszal érkeztek körünkbe, mint jó reménynyel a 848 előtti szolgabiróság alól menekülhetni.

De ezen helyes és czélszerü tervbe is, csupa önerdekből, a cselszövény gátul akar állani, felizgatva kéz alatt a müveletlenebb városi román elemet, s a körünkben mindig köpenyforgató izraelitákat, hogy jövőre csak több kirovás leend; holott e város jövedelme oly biztos s helyzetéhez képest elégséges alapu, hogy eddigelé egy krajczár kirovás sem történt; 850 óta mindig 6—7 rendes hivatalnokot s elégséges szolgaszemélyzetet fizetve, ezután sem leend több szüksége.

Tisztelt s közszeretetben álló ideigl. főkormányzónk, gr. Mikó Imre ő excja junius 8-kán korai s gyors átutaztával nagyon meglepett, mindenütt készületlenül találva; a porumbachi diadalivnél, a főkapitány ur vezetése alatt egy küldöttség kellett volna hogy fogadja..., de Morpheus karjai közt a tisztelt küldöttség boldog tulvilági ábrándokkal lévén elmerülve, nem is képzelé, hogy egy oly nagy ur, mint a főkormányzó ő exclja oly korán fölkelve utazzék át, a mi miatt csak a le nem feküdt főkapitány ur fogadhatta egyedül a postaháznál. A dridifi hidnál a fogarasvidéki birtokosság s értelmiség több fogaton, ugy minden erdélyi nemzet lobogóival egy kis lovas csapat fogadta Fülöp Elek üdvözlő szavai mellett; Fogarasban is diadaliv volt felállitva. Ben a teremben Jakab György üdvözlé a hon nagy fiát s személyenkénti bemutatás után biztos reményt nyujta, hogy a törvényes tért el nem hagyva, ügyünk győzni fog; rövid mulatása után Sárkányig elkisértetett, a hol lutheránus lelkész, a derék alkotmányos érzelmü s szabad szellemü Kraft Károly ur egy lelkes beszéddel üdvözlé a tudományok gyüldéjének, a létező polgári hatalomnak főnökét s a közszeretet kifolyását. (Adjon az egek ura sok ily lutheránus lelkészt a hazának).

S mindezek után egy őszinte szives tiszteletteljes bucsu után eltünt a szeretett főkormányzó; kisérje áldás s süker jó s szent czéljainak kivitelébe. A sok „éljen" s „szetreászke," hogy sehol sem hibáza, felesleges emlitenem.

A vidék belügyeinek kormányzatát illetőleg, ugy képzelhető jelenünk, mintha a k. k. Bezirksamt lenne, csak más névvel functioban s román nyelven. Az osztrák törvény alapján foly minden, de mint értesültem annyira elkeseredett a főkapitány ur saját felelősségére substituált hivatalnokai iránt, hogy ezek névsorát kitörlendi s másokat akar hozatni, azaz substituálni, mert sok ismeretlen távol lakó, mint helyt lakó substituált állomását nem foglalva el, valóban csak a szolgabiró urak szerepelnek s két titkári minőségü román ur s egy pár irnok.

A belélet csupa rendetlenség, a mit nem tudnak, vagy akarám mondani nem akarnak megfékezni; például a porumbachi járásszolgabiró Mohániu, minden oly helységbe, hol a szász nemzet által inscriptio alapján birt fiskális korcsomajog létez, s soha senki által nem háborittatott (kivéve a 3 hónapot) 1—3 korcsomát nyittatott, a falu jövedelmeinek növeléseül haszonbérbe adatott, a befizetett részletből magának tösként tiszteletdijt adatott. A gróf Teleki család kercsesorai erdőjét borzasztólag pusztitják, a mindig tilalmas udvari kaszállókba bécsapatta a csordákat, az őrző pásztorokat megfenyegeté, hogy megvereti, ha a csordát behajtaná, vagy a praevárikálókat feljelentené; a felső-ucsai udvarból a legszebb cserefákat egy magán ember használatául átengedve levágatta sat.

A veniczei járásban a szász nemzettől birt fiskális erdőkben meszet, szenet égetnek nagyban, a fát hordják, s mindezekre ha jelentést teszen a tulajdonos vagy képviselője, a vidéki főnök vagy főkapitány urtól azon jellemző s kielégitő utasitást nyeri „tessék Besitzstörungsklaget beadni, itt az osztrák törvény eziránti §-sa." Más ut nem lévén ezt is megkisérték, de mint értesülve vagyok, darab időre nyugodni tétetett a kérvény!?!

Mi lesz ezen szomoru kezdetnek vége, bajos megitélni, de annyit látunk, hogy a nép átalánosan nem hibás, hanem annak vezetői, kik Bécsből, vagy honnan nem tudhatni, utasitva, minden ily anarchiára vezető lépés gyors s erélyes meg nem gátlásával a reactio érdekének szolgálnak.

Könczei Károly.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Főkormányszéki elnök gr. Mikó Imre ő nmltga folyó hó 29-kén Bécsbe utazott.

— Tordán jul. 1. napján tartott zsinatban unitárius püspöknek választották, és fel is eskették kolozsvári pap Kriza Jánost.

— A helybeli reform. főtanoda nyolczadik osztályt végzett növendékei szombaton érettségi vizsgát tevén le, este egy szép vendégkoszorunak ugy szellemi, mint anyagi élvekben dús búcsulakomát adtak. Megemlitendőnek tartók ezt estélyt, mint osztály- kor- és hitfelekezetbeli különbözések szivemelő testvérisülésének s pohározás közben annyi korszerü és kedvderitő eszme felvillanásának kedves alkalmát. A lelkes köszöntések egymást érték a hazáért, ennek kitünöbb fiaiért, a nevezetesebb korkérdések- a derék tanári kar- és ifjuságért. Jóltalált alkalmi óhajnyilvánitás volt, hogy a jelen érettségi vizsga, mint a Bach-Thunféle Entwurf kifolyása utolsó legyen s a nagy társadalmi életbe kilépő deákok legyenek a magyar haza nagy Deákja polgári erényeinek követői.

— Aranyosszéken F.-Vinczen junius 25-kén tartatott meg a nagy hazafi Teleki- és volt országgyülési elnök Palóczi Lászlóért a gyász-istenitisztelet.

— Egy igen illetékes helyről jött bécsi levélben olvassuk, hogy a felirat el- vagy nem fogadása már nem is kérdés tárgya; a válasz reá julius 11-kére várható. A bécsi német lapok által e tárgyban közlött hirek mind csak ellenséges indulattal terjesztett hirlapi kacsák.

— Gr. Pálffy János a pesti honvédgyámolitó egyletnek 1000 forintot ajándékozott.

— A felirat felvitelével megbizott két elnök, gr. Apponyi György országbiró és Ghiczy Kálmán urak a romai császár szállodában vannak szállva, hol a két kanczellár b. Vay és b. Kemény Ferencz urak is laknak.

— Bécsi és pesti lapok szerint a Dunlop helyét felváltandó pesti uj angol megbizott Price őrnagy már elindult Magyarországba.

— Azon küldöttség, melyet a bécsi községtanács az 1848 mártiusi elesetteknek állitandó emlék ügyében az államminiszterhez küldött, az „O. D. P." szerint igen kegyes fogadtatásban részesült. A miniszter meleg szavakban nyilatkozott a mártiusi napok nagy jelentőségéről és áldozatainak szomoru sorsáról; igéretet tevén, hogy az emlék felállitása iránti engedély mielőbb ki fog irásban adatni.

— Az erdélyi román küldöttség, bécsi lapok szerint, oda megérkezett s a román nemzet következő három notabilitásából áll, u. m. Bologa, Macellariu és Ratiu urakból, kik tulajdonképen a szebeni állandó román bizottmány tagjai gyanánt jelentek meg. Pesten három napig időztek, de sem magyar, sem román notábilitásokkal nem tanácskoztak, minthogy határozott és változhatlan utasitásaiknál fogva egyenesen Bécsbe voltak küldve. A felség junius 27-dikén fogadta.

— Stojanovics Mladen lakunási (bánsági) földbirtokost a Kikindán meggyilkolt Stojanovics képviselő fiát, a törvénytelen adó behajtására kiküldött cs. kir. pénzügyi biztos Webel szóvita közben meglőtte.

— A bécsi postahivatal ugynevezett fekete kabinetje, melyről Rieger a birodalmi tanácsban oly élesen emlékezett, feloszlattatott.

— Másfelől a „P. N." egész terjedelmében közli azon rendeletet, melyben a temesvári postaigazgató, felsőbb meghagyás következtében, az alája rendelt hivataloknak szigoru kötelességévé teszi a kémkedést.

— A csehek egyik legnagyobb tudósa, az európai hirü Safarik jun. 26-kán meghalt.

— Egy velenczei katonai laktanyából egyik legközelebbi éjen fegyvereket loptak el s a csinynek még eddig nem sikerült nyomába juthatni.

— „Sürgöny" bécsi levelezője irja jun. 26-káról: Ma délben kereste fel Schmerling ur b. Vayt a kanczelláriában, mikor a magyar urak éppen tanácskoztak. Az ajtóőr, egy derék őszhaju magyar ember, a birodalmi ügyekkel s ezek tényezőivel legkevésbé sem foglalkozván, az államminiszter urat nem ismerte, s minthogy neki meg vala hagyva, hogy senkit be ne jelentsen, a miniszter ur kérdésére: „itt van-e a kanczellár ur," ősi magyar szivességgel azt válaszolta: „Biz az itt van, de van nála sok excellentiás ur, s azért a

---

*) Felsőfejér ezen bizottmányi gyüléséről egy másik tudósitást is kaptunk, melynek a jelen közleményben nem érintett tárgyakróli érdekes tartalmát szintén adni fogjuk. Szerk.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

tisztelt uraságnak jó lesz holnap ide látni" sat. Egy ismerösöm, ki éppen jelen volt, siletett az államminiszternek segitségére, és bemutatta ezt az ajtóörnek. A jó öreg egy perczig hüledezett, de csak, hogy aztán annál jobban rohanjon, az államminiszter ur jelenlétéről értesiteni a kanczellárt. Schmerling ur egy pillanatig azon finom és okos mosolylyal, mely neki sajátja és melylyel oly kedélyesen szokta Rieger ur élczeit hallgatni, nézett az öreg után, hanem csakhamar komorság, mely a jelen helyzetet tükrözé, tért viszsza arczára. Meglehet, hogy a gondolatoknak néba oly sajátságos összefüződésénél fogva a körülmény, mikép még a kanczellárnak ajtóöre sem ismeri az államministert, mindenféle komolyabb dolgokat juttatott eszébe. A hüledezésben egyébiránt tegnap éjjel részesült egy elökelö uri ember is, ki a kanczellárral az utczán találkozván, kérdi töle: mi az ujság? Haza megyek aludni, mond a kanczellár a humornak azon nemével, mely nem igen szokta felderiteni az embert. Én excellentiád személyes dolgai irányában is nagy részvéttel viseltetem ugyan — mond a kérdezösködö mosolyogva, — de most az egyszer mégis valamivel több ujságot szeretnék hallani. Többet? hát azt mondom, hogy haza megyek Golopra aludni — válaszolt a kanczellár. Ez meg már nagyon is sok ujság, ennyit nem is kivántam — jegyzé meg az elöbbi megütödve, és csakugyan igaza van. Ennyi ujság sok volna, és reméljük, megadja majd a jó Isten a szerencsét, hogy ez izben desavouálhassuk a kanczellár urat.

POLITIKAI HIREK.

— Turinból jövö minden tudósitások öszhangzanak abban, hogy ott a római kérdésnek már a legközelebbi napokban megoldását várják. Garibaldinak az általános népfelfegyverzés iránti törvényjavaslatát a képviselök kamarája 218 szavazattal 30 ellen elfogadta. Kossuthnak és Türnek junius 19 én hosszas értekezése volt a szárd belügyminiszterrel. Azon hirt, mintha a modenai herczeg Velenczében levö hadserege feloszlattatnék, a „Wien. Ztg." meghazudtolja; ellenkezöleg éppen e napokban köttetett szerződés Bécsben az emlitett sereg számára 1862 végeig szállitandó posztószükséglet iránt.

— A „Journ. des Débats"-nak Turinból f. hó 22-röl irják: a király 21-én elfogadá ama római küldöttséget, mely az örök város lakosainak 10,000 aláirással ellátott föliratát nyujtá át neki, s ekkép válaszolt annak:

„Remélem, hogy a rómaiak által kifejezett óhajtások nem sokára meg fognak hallgattatni. Nekem mindig az volt czélom, hogy Olaszország egy nemzetté alakittassék, s ezen eredmény elérésére Róma szükséges. A kérdés megoldása most már jó uton van; azonban lényegesen erkölcsi győzelem kivivásáról van szó. Én bizonyos vagyok a legközelebbi siker felöl. Nem kell a látszatra tekinteni. — Velenczét illetöleg a dolgok már komolyabbak. Annak idejében a nemzet egész erejének fölhivása- s alkalmazásáról leend szó. Azonban teljes hitem van az olaszokban, kik mindig engedelmeskedtek fölhivásomnak; ez iránt elég bizonyitványaim voltak. — A legnagyobb nehézség korában Olaszország hitt királyában; akkor, midön egész Európa ellene volt Olaszországnak, s midön a Novaranál győztes Ausztria szüntelen fenyegetett benntünket. Az bizonyosan egész erejét fölhasználandja ama végső harczban, melyre Velencze visszaszerzése végett fog fölkéretni."

A király erre örömét fejezé ki azon hódolat fölött, melyet egész Európa nyilvánitott Cavour irányában; azonban nem kell feledni, hogy ö, a király volt a kezdeményező, s hogy ö már Cavournak a miniszteriumba belépése elött 3 egész évig ellentállott a bel- s külröl jövö ostromoknak, s folyvást a szabadelvü s nemzeti uton maradt.

Erre egy követ a királynak azt mondá, hogy ha a háboru kitörne — neki életét kimélnie kellend. — „Miért? hiszen az Olaszországnak utolsó háboruja lesz; egyébiránt vannak gyermekeim."

— Amerika. A „P. N." egy eredeti levelet közöl, Uj-Yorkból, melyben az ottani polgárháboru szomoru indokai és részletei soroltatván elö, többi között ez áll: A magyarok is, kik viszonylag csekély számmal vannak, megmutatták, hogy nem háládatlanok. Május 4-re Asbóth ezredes ur Meetingre hivta össze a magyarokat az Astorhouseba. Eredménye az volt, hogy a magyarok el nem felejtvén, mit tett az unió a szegény menekültekért, különösön, hogy hadigözöst küldött értök Törökországba, hálából felajánlják magokat a kormánynak, hogy rendelkezzék velök tetszése szerint, vagy engedje meg, hogy egy külön ezredet képezhessenek. Ezen nyilatkozatot minden honvéd aláirta. Egy elöttem ismeretlen, Washingtonban lakó s igen gentlemannek látszó ur is megjelent a meghivásra, hogy két fiát beirassa, de midön e Meeting eredményét látta, önmagát irta be elöbb, s aztán két fiát. Természetes, hogy én is aláirtam.

A Garibaldi-Guard vagy „Legion etranger" egy héttel Meetingünk elött alakult, szervezve Col. de Utasy által; ez derék magyar ember, Dembinszky volt hadsegéde, a krimi háboruban lépetett elö. Tisztjei többnyire magyarok; 2 szádadja magyar, 2 német, 1 franczia, 1 olasz, 1 spanyol, 1 irhoni. Utasy ezredes öltözete tökéletesen a honvédezredesé, a trombitások is mind honvédattilások. A legénység öltözete kék, veres gallér, Garibaldi-kalap fekete tollal. Minthogy az ezred nem közgyalogság, hanem vadászezred, fegyverei a legjobbak s uj találmányuak, egy-egy darab 20 dollár értékü; majd mind gyakorlott katona. — Ez a leggyakorlottabb s legszebb ezred. — Emlitendö még, hogy zászlójuk már Róma falain is lengett; Garibaldi hozta azt át magával, itt egy tábornok fia ajándékozá ezen ezrednek. — Fizetésök is meglehetös, hónaponkint 20 dollár, 9 dollárt levonva eleségre, ezenkivül 3 évi szolgálat után 60 akre föld.

Asbóth dandártábornokká lett s egy brigadeot szervez, melynek egyik ezrede a Garibaldi-guard. Ez nagy megtiszteltetés külföldire.

Beszéltem Kovács örnagy urral, s ez azzal vigasztalt, hogy ha Asbóth az utászokat s tüzéreit fogja rendezni, reám is leend gondja, elhelyez a tüzérekhez, a mi 1849 ben voltam. Én kötelességem megteszem; mert én is hálával tartozom az uniónak még Alexandriából (Egyiptom), hol az unió consula egy más hatalom kezeiböl megmentett, s ez is szent ügy, halálos küzdése a szabadságnak a rabszolgaság ellen. E mellett e szolgálat elönyös is, a tisztnek jó fizetése van élethoszra, s ha sebesült, 40 dollár havi nyugdij vár rá a legkisebb sebért is.

Különben a déli államok állapota borzasztó. A terrorismus mindenütt leirhatlan gyávasággal uralkodik, a drágaság kétségbe ejtö, mert habár a „cotton is the king" (a gyapot király), de nem buza, melylyel táplálkozhatnék a dél.

Azonkivül nagy a félelem, hogy a rabszolga-zendülés kitör. Fort Monroe-ba 135 fekete menekült; nyilvánosan nem mondhatók még szabadoknak, de Gen. Báttler mint „contreband of the war" dugárunak jelenté ki.

A leszomorubb hirek: a növekedö terrorismus. Hajók s vonatok telvék kiüzött unionistákkal, otthagyva vagyont s jövöt; növekedö a rabszolgazendülés, mindenki fél a st. domingói vérontás megujulásától.

A szombati ünnep miatt tegnap pesti és bécsi lapokat nem kaptunk.

T. és felelös szerkesztö DÓZSA DÁNIEL.

HIRDETÉSEK.

HIVATALOS.

(189) (1—3)

Arlejtési hirdetmény.

A cs. kir. k.-fehérvári mérnök építészeti igazgatóság részéröl köztudomásra juttatik, miszerint ezen folyó 1861-ik év julius 22-ik napján hétfön délelött 9 órakor, az odavaló cs. kir. építészeti felügyelö ség irodájában, 100 darab csödör és 8 maródló számára, a dézsi fiók állomáson építendö istálló iránt, az erre vonatkozó bépecsételt irásbeli ajánlatok összegyüjtése által, nyilvános ajánlat utján az illetö felsöbb helyeni utólagos helybenhagyás feltétele mellett árlejtési tárgyalás fog tartatni.

Ezen árcsökkentési tárgyalásra vonatkozó költség számitási mennyisége, a cs. kir. kat. központi számolati osztály erre vonatkozó átvizsgálata fenhagyása mellett következökben jeleltetett ki.

	osztrák érték.		
	forint	kr.	biztositék frt.
Földásási munka	2909	97	290
Kömüves „	12533	23	1255
Cserépfedö „	1658	18	165
Köfaragó „	1134	33	115
Ács „	12779	11	1280
Asztalos „	417	95	40
Lakatos „	1068	38	110
Kov. cs „	1075	35	110
Szövet „	943	32	95
Üveges „	100	25	10
Szinelö „	1043	88	100
Öntöttvas	1134	—	115
A kutak felhuzása felszereléséhezi készitmények	210	—	20
Egyébb istállóhoz való eszközök	661	20	70
A föld és kömüves munkálatokhoz szükségeltetö ásvány készületekért	682	87	70
összesen:	38.362	2	3845

A fennebbi 38,362 frt. 2 kr. osztr. értékü öszvegre vonatkozó ajánlat akár egészbe, akár pedig részletenként a kijelölt munkálati osztályzat szerént, csak azon százalék utánengedése mellett történhetik, mely a cs. k. katonai központi-számitó osztály által véglegesen pontosnak talált számok által levonandó leend.

Az ezen árcsökkentési tárgyalás iránt béadandó ajánlatok e folyó év julius 22-ik napja 9 óráig, a k.-fehérvári cs. k. mérnökkari osztály igazgatósághoz béadandók, különben a késöbbre bejutott ajánlatok nem fognak tekintetbe vétetödni.

Az ajánlatok hogy elfogadhatók legyenek, következendö pontokkal kell elláttatniok, u. m.

1-ször a czimzet:

Vállalkozási ajánlat, a dézsi cs. kir fiók állomáson építendö mén és maródlovak számára építendö istállók iránti árlejtés utjáni vállalkozásra, az e folyó év julius 22-én a k.-fehérvári cs k. mérnök-építész kari osztályzatnál kijelelt bizottmányi tárgyaláshoz . . . frt. osztr. ér. bánatpénz vagy . . . . valamint . . darab bizonyitvány okmányokkal ellátva.

2-szor. Ezen 36 kr bélyeggel ellátandó ajánlathoz mellékelt ül az elsö lapon kimutatott biztositéki összegeken kivül még az illetö közügyi és helyhatóságoktóli, az ajánlat tevö erkölcsi és polgári életére, becsületességére, hiteles alapokon nyugvó birtoki állására s végre az illetö vállalkozási ajánlatrai képességre vonatkozó hivatalos bizonyitványok igényeltetnek, melléklendök.

3. Az ajánlatra vonatkozó inditványnak betükbe és számmenyiségbe tisztán ki kell tétetve lennie, s az egész vagy részletenkénti egyes épitési munkálatok iránt tett ajánlat, százalék % levonása mellett, a szerződés pontjaitóli eltérés nélkül, teendö, szóval az egész rövid és pontos tartalom mellett, minden idegen inditványra való tekintet nélkül szerkesztendö, ezen felül az ajánlatnak azon nyilatkozatot is kell tartalmaznia, hogy az ajánlattevö a szerzödvény azon pontjairól, melyek elötte tudva leendnek, s általa vagy ez iránti felhatalmazottja részéröl aláirandó leszen magát kötelezö eg alávetendi.

4. Az aláirás, az ajánlattevö vezetéknevét tisztán, olvashatólag, valamint lakhelye is házszámmal együtt pontosan irandó.

5. Az ajánlathoz mellékelendö biztositéki összeg akár a vállalkozni ajánlandó összeg, vagy részletenkénti épitési munkálatok vállalatihoz képest, % százalék mellett azon mennyiségek szerént hozzávetöleg kimérendök, melyek az elöl kitett költségvetési összegekbe ki vagynak mutatva.

Az illetö beküldött ajánlatok közzül az leend elfogadandó, mely az egész vagy részletenki munkavállalat ajánlat mellett legtöbb % százalék levonást fog ajánlani s tartalmazni.

Ha pedig történetesen különböző ajánlatoknál egyenlö ajánlkozási ár összeg fordulna elö, ez esetben a fog több igényel birni, melynek az illetö felsöbb helyen bizalmasabb viszonyok elönyt adandnak.

Az épités a legkevesebbért elfogadó vállalkozó által a nékie azonnal tudtul adandó, tárgyalási munkálat felsöbb helyeni helybenhagyása után haladék nélkül elkezdendö.

Az erre vonatkozó szerzödvény föltételei, az épitési tervvel együtt, a k. fehérvári cs. k. épitészeti felügyelö irodában, a kolozsvári térparancsnokságnál, valamint Dézsen az ottani ménló hágató intézet 4-ik számmal jelelt igazgatóságánál, megszemlélhetök, valamint ezen épitésre vonatkozó tervrajzí mérések s költségvetési kimutatások, az ottani mérnökkari igazgatósági-osztályzat irodájában, a szokott hivatalos órákon megtekinthetök.

Külföldi ajánlattevö vállalkozni szándékozók ajánlatokat tehetnek ez iránti törvényes felhatalmazottjaik által, ki a leendö vállalkozni ajánlkozó nevében, a meghatározott föltételeket aláirja, s egyszersmind az idegen vállalkozó s felhatalmazó számára szükségeltetö erre vonatkozó kivonatokat megszerezheti.

A cs. k. mérnök-építészeti-igazgatóság.

K.-Fehérvárt, junius 16-án 1861.

(176) (2—3)

$\frac{22\ 2-11}{6\ \ 7}$ 1861.

Hirdetés.

A cs. k. hadügyi miniszterium 10-ik osztályától folyó év 30-ról 1763 szám alatt kelt leiratánál fogva, polgári nevendékek a határszéli gondviselés tanfolyamára fognak fölvevödni.

A bövebb felvevési feltételeket és más megkivántató tulajdonokat az „Erdélyi Hirado" hivaés értesitö folyó hó 17 és 26-án, és jövö hó 5-én megjelenö lapjában megláthatni

Nagy-Szeben, junius 8-án 1861.

A cs. k. erdélyországi katonai föparancsnokságtól.

NEM HIVATALOS.

STEIN JÁNOS könyvárusnál Kolozsvárt kapható:

Bertha csárdás, zongorára szerzé Farkas Miska, ára 60 kr.
Klapka induló, zongorára Egressi Béni, ára 36 kr.
Garibaldi indnló és nótája, zongorára, ára 60 kr.
Bús hangok, csárdás zongorára, Farkas Miskától, ára 50 kr.
1861 országgyülési csárdás, zongorára Kálozdy Jánostól, ára 54 kr.
1861-diki jogász csárdás, Veszter Imrétöl, ára 80 kr.
Dinom dánom csárdás, Konkoly Phege Miklóstól, ára 60 kr.
Honfidal Petöfi Sándortól, dallamát szerzé ifj. Eperjessy István, ára 25 kr.
Svastits János magyar zeneszerzeményei. 12 magyar darab. Zongorára, ára 5 frt.

AZ EV. REF. FÖTANODA KÖNYVNYOMDÁJA. (Belsö farkasutcza 74 sz.)

Mai számunkhoz féliv melléklet van csatolva.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

HIRDETÉSEK.

HIVATALOS.

(188) (2—3)

Sz. 2533 **Pâlyázat.**

A mocsi cs. k. postakiadói állomás betöltésére.

A kérvények ezen állomásért a palyázni kivánók részéről a posta szolgálathoz szükségelt előképzettség, jelenlegi foglalkozásuk, jó magaviseletük és a hazai nyelvek tudása iránti bizonyitékkal fölszerelve, folyó évi julius hó 25-éig az alólirt cs. k. posta-igazgatósághoz intézendők A posta kiadó évi fizetése 105 frt., a hivatalos kellékek bészerzésére évenként 21 frt. és 490 frt. évi átalány, a melyért a postakiadó köteles Mócs és Kolozsvár közt egy hetenként kétszeri szekérposta menetet tartani és 200 frt biztositékot vagy készpénzben vagy 5% államkötelezvényekben letenni.

Az erdélyi cs. k. postaigazgatóságtól.

N. Szeben, junius 21-én, 1861.

(186) (3—3)

Sz. 9 19/6 1861 **Árverési hirdetés.**

Ns Küküllő megye törvényes derékszéke részéről, ezennel közhirré tétetik, hogy Borzási Sebess János urnak borzási Monica Gavrilla elleni 658 váltó rfrt. 22 kr. adósság 3 frt 13 kr. o. e. törvényesitett és megtörténhető porköltségek béhajtása végett, bé adott végrehajtási kérése nyomán, borzási Monica Gavrillának alább megnevezett ingatlan vagyonára u. m.

	Becsár frt.	kr.
1-ször. Egy lakó-ház és csür a Hánk Onu és Kimpián György telkei közti 346 öl területü belső telekkel eggyütt	240	—
2.) A felső dulöben az alunsi nevü határrészben a Sebess János Ham Onn kaszálói közti 800 □ öl területü kaszáló	30	—
3.) 1 Funacze nevü határrészben Kimpián György és Hánk Onu kaszálói közti 400 □ öl területü kaszáló	3	—
4.) A funácze nevü határrészben m. Földvári Ferencz ur és Hánk Onu földjeik közt lévő 600 □ öl területü szántóföld	30	—
5.) A közbenső dülöben dupe kaszte nevü határrészben Gyárfás Miklós és Hánk Onu földjeik közti 400 □ öl területü szántó	20	—
6.) A közbensö dülöben la kurmezis nevü határrészben a Hánk Onn és a végekkel rájáró földek közt levő 800 □ öl területü szántó	15	—
7.) A közbensö dülöben a szupra vielor nevü határrészben Hánk Onu és Popa Ilia szántóföldeik közt levö egyhold fórdü szántó	20	—
8.) A felsö dülöben a la face nevu határrészben a szökefalvi határ és Rotáv Szimern földje közt lévő 1,000 □ öl területü szántóföld	50	—
9.) Az alsó dülöben la guta válye s robuluj nevü határrészben a Hánk Onu és Gligor Vaszi szántóföldje k közt levő 1,200 □ öl területü szántó	60	—
10.) Az alsó dülöben la ritu vályi stobulöj nevü határrészben Hánk Onu és Flora Juon szantojuk közt lévő 1 hold területü szántóföld	80	—
11.) Az also rétben la trojár nevü határrészben M. Földvári Ferencz ur és Hánk Pántilie kaszállói közt levő 200 □ öl területü kaszálló	10	—
12.) La osztrezsele nevü határrészben Gyárfas Miklós és Sebess János urak kaszálloik közt levő 4 szekér szénát t rmö kaszáló	60	—
13.) Szub Czelin nevü határrészben Lörinczi László és Hánk Onu szántóik közt levö 1 hold területü szántó	80	—
14.) Az alsó réten la izvare nevü határrészben a M. Földvári Ferencz ur és Hánk Dumit n kaszállói közt levő kaszálló	6	—
15.) Ugyanazon határrészben a Kis Andrásnö féle kaszálló, és a patak közt levó 87 □ öl terül tü kaszáló	2	—
16.) A felsö dülöben a funácze nevü határrészben Gyárfás Miklós és Munteur Stefan Szántói közt levö 672 □ öl területü szántó	30	—

A birói végrehajtási árverezés ezennel elrendeltetik és annak keresztülvitelére határnapokul az 183²/₆ 15-ik törvényczikk 13 ik §-sa értelmében, jelen évi sept. és oktober 1-sö napja hozzáadásul tüzetnek ki, hogy a fennirt ingatlan vagyon a második határ napon becsáron alól is el fog adatni.

Miről a venni szándékozók azon megjegyzéssel értesittetnek, hogy 10% bánatpénzzel magokat ellátva, mely bánatpénz, a megvevő által az árverezés bevégzése után, az egész vétel árra lesz kiegészitendő, a fönn kitüzött hatarnapokon Borzáson a helyszinén jelenjenek meg.

Továbbá az is tudtul adatik, hogy minden ember kinek a föun megnevezett és árverezendő birtok ellen valami követelése van és lehet azt ezen törvényes derékszéknél a kitüzött első határnap g bejelent e, minthogy ellenesetben csak maganak tulajdonithatandja, ha a bejelentett követelések által a vételárr egészen kimeritettvén lehető követelésit illetőleg kárba maradna.

Kelt D.-Szent-Mártonban, az 1861-ik év iun. 20-án.

Uttzás Samu és **Finna István,**
a végrehajtással megbizott székbirák.

(187) (3—3)

Sz. 19/6 1861 **Arverési hirdetés.**

Ns Küküllő megye törvényes derékszéke részéről, ezennel közhirré tétetik, hogy borzási Sebess János urnak, borzási Stojka Nonu ellen 490 ft. 16 kr. o, b. tis ta adósság, és 10 ft. 66 kr. o. b. törvényesitett és megtörténhető költségek behajtás ára végett beadott végrehajtási kérése nyomán borzási Stojka Nonnnak alább megnevezett ingatlan vagyonára u. m.

F. szám	Becsár frt.	kr.
1. Egy fából épült ház	60	—
2. Egy belsö telek a rajta levö istálló és csürrel és a házi kerttel együtt	500	—
3 A 246. helyrajzi szám alatti kaszálló	10	—
4. „ 256. „ „ „ szántó	20	—
5. „ 306. „ „ „ „	25	—
6. „ 355. „ „ „ „	25	—
7. „ 507. „ „ „ „	15	—
8. „ 594. „ „ „ „	15	—
9. „ 662. „ „ „ kaszálló	15	—
10. „ 677. „ „ „ „	10	—
11. „ 737. „ „ „ szántó	20	—
12. „ 781. „ „ „ „	30	—
13. „ 783. „ „ „ kaszálló	15	—
14. „ 785. „ „ „ „	10	—
15. „ 867. „ „ „ szántó	40	—
16. „ 890. „ „ „ „	30	—
17. „ 939. „ „ „ kaszálló	10	—
18. „ 973. „ „ „ szántó	50	—
19. „ 1007. „ „ „ „	60	—
20. „ 1016. „ „ „ „	18	—
21. „ 1183. „ „ „ „	20	—
22. „ 1304. „ „ „ „	30	—
23. „ 1494. „ „ „ kaszálló	25	—
24. „ 1576. „ „ „ szöllö	30	—
25. „ 1786. „ „ „ szántó	10	—
26. „ 1884. „ „ „ „	5	—
27. „ 1940. „ „ „ „	35	—
28. „ 1980. „ „ „ „	25	—
29. „ 2148. „ „ „ „	25	—
30. „ 2196. „ „ „ kaszálló	40	—
31. „ 2251. „ „ „ „	20	—
32. „ 2299. „ „ „ „	20	—
33. „ 2314. „ „ „ „	10	—
34. „ 2365. „ „ „ „	20	—
35. „ 2380. „ „ „ „	30	—
36. „ 2432. „ „ „ „	10	—
37. „ 2468. „ „ „ „	5	—
38. „ 2486. „ „ „ „	10	—
39. „ 2614. „ „ „ „	25	—
összeg:	1373	—

A birói végrehajtási árverezés ezennel elrendeltetik, ás annak keresztül vitelére határnapokul, az 183²/₆ évi XV-ik törvényczikk 13-ik §-sa értelmében, jelen évi sept. és october hónap 1-sö napjai azon hozzáadással tüzetnek ki, hogy a fennirt ingatlan vagyon a 2-ik határnapon becsáron alól is el fog adatni.

Miről a venni szándékozók azon megjegyzéssel értesittetnek, hogy 10% bánatpénzzel magokat ellátva, mely bánatpénz a megvevő által az árverés bevégzése után az egész vétel árra lesz kiegészitendő, a fenn kitüzött határnapon Borzáson a helyszinén jelenjenek meg.

Továbbá az is tudtul adatik, hogy minden ember kinek a fönn megnevezett és árverezendő birtok ellen valami követelése van, és lehet, azt ezen törvényes derékszéknél a kitüzött első határnapig annálinkább bejelentse, minthogy ellenesetben csak magának tulajdonithatja, ha a jelentkező követelések által a vétel ár egészen kimeritettvén, lehető követelését illetöleg, kárbá maradna.

Dicsö-Szentmárton, junius 19-én, 1861.

Finna István és **Uttzás Samu,**
Ns. Küküllőmegye tek. derékszéke által a fönnebbi végrehajtás keresztülvitelével megbizott székbirák.

(183) (2—3)

Sz. 940. 1861 **Hirdetmény.**

Folyó 1861-ik év auguszsus 8 ik napján a sz.-ujvári országos fogda irodájában az ezen intézethez az 1862-ik évre szükségeltető iró anyagok u. m.

½ rizma 8 számu masina pakoló papiros,
1 „ 1 „ közönséges papiros
8 „ 2 „ „ „
4 „ 4 „ „ „
8 „ 1 „ masina „
2 „ 2 „ „ „
36 kötet 6 „ irótoll
4 katulya 100 „ Klaps- vagy Kühn-féle rézpenna
14 ft. 4 „ pecsét-viasz
1000 darab 10 „ ostya
1000 „ 12 „ „
100 csomó vaslag zsineg
4 ft. vékonyabb szürke zsineg gombalyokban,
2 ft. „ fehér „ „
60 csomó egész vékony szürke zsineg
100 darab Hardmuth féle 5 számu fekete irón, fele kemény, fele pedig lágy.
30 kupa fekete tenta
25 font fekete porzó
6 darab vakaró rug-gyanta
6 „ 1 lot nehézségü rug-gyanta
10 „ üvegecske vörös tenta
6 katulya gyufa, egy katulyára 1000 darabot számitva
½ ft. varró selyem
2 darab 10—10 rőfös viaszos vászon

szállitása végett irásos ajánlati tárgyalás fog tartatni.

Ezen szállitást kivenni kivánók szabályszerüleg bélyegzett, és bánatpénzül az egész értéknek 5%-ját képző összeggel ellátott ajánlataikat nyujtsák be a fenn kitüzött napon déli 12 óráig az alólirt igazgatósághoz.

Az ajánlatokban minden tárgynak ára tisztán még pedig számmal és betükkel irandó ki, a hol megjegyeztetik, hogy egy netalán felmerülő kétség esetében a betükkel irt ár fog érvényesnek tekintettni.

A szállitást illető feltétek az országos fogda irodájában a szokott hivatalos órák alatt adig is naponta megtekinthetők.

Az országos k. fegyintézet igazgatóságától
Szamos-Ujvárit, junius 3-án, 1861.

NEM HIVATALOS.

(180) (3—3)

Ormós és Csapó

újan nyitott

füszer-, nürnbergi, divat- és dísz-áru kereskedésök

MAROS-VASÁRHELYT.

Több éveken keresztüli működésünkben első rendü nagykereskedő-házaknál Bécsben mint ügyvezetők, alkalmat nyujtva a **füszer-, nürnbergi, divat-** és **dísz-áru czikkek** körüli ismereteinket annyira tökéletesitani, miképp hisszük, hogy kereskedésünkben található ilynémü czikkeink valódisága felülhaladja minden eddigelő itt e nemben előfordult czikkeket, s jelenlegi összeköttetésünk a szakmánkba dolgozó gyárakkal képessé teszik, hogy a legjutányosabb árak mellett, áruczikkeink valódiságáról jót állhatunk.

Áttekintés végett a kereskedésünkben található keresettebb czikkekről rövid jegyzéket iktatunk ide. **Kapható** ugyanis abban nagy mennyiségben, különböző minőségben és terjedelmes választékban: a legfinomabb belföldi, angol és franczia illatszerek, toilette-szappanyok, haj- és bajusz-kenőcsek; finomul fehéritett fürdő-szivacsok, kötő-, varró-, horog-, himző- és gombostük; kéz- és elő-üng-gombok, franczia legyezők és virágtartók, selyem és gyapot esernyők; fodrász-, választó- és por-hajfésük; fog-, köröm-, fej-, ruha- és zsebbenhordó kefek; mindenféle pipere asztali (toilette) tükrök, üres és felszerelt női szekrénykék s egyébb czikkek; tajték és agyag török-pipák, szivarszipkák és pipák tajtékból, borostyánköböl, faból, agyagból; valóságos Ehrenhofer-féle török- és badeni megygy- pipa- és szivarszipka-szárak; mindennemü vadászlovagló, kocsizó, iró és rajz eszközök, nő- és utazó-táskák szivar-, levél- és pénztárczák, utazó, hőröndok, sarkantyuk, lovagló-vesszők, hajtó-, kocsizó- és eb-ostorok; kanász- és csikós-kalapok, női-czipők és férfi-csizmák, női és férfi kéztyük; továbbá nagy választéku borotvák, tollkések, kertész-, konyha- és metéllő-kések; ebédlő és dessert-készletek: mindennemü kávés és étkanalak, tejmertők és levesszedők; ón és pleh mosdótálak; tüzelőeszközök, madárkalitkák, kávégépek, kávéőrlők; fekete és festett bécsi és angol tálczák; czukor szelenczék, vartapárnák.

Továbbá található raktárunkban **puskák, kardok, revolveurek** és **plsztoly**oknak gazdag választéka.

Az elősorolt csak általánosságban szóló oly gazdag választéku áruczikkek jegyzékéből könnyen látható, hogy kereskedésünkben a t. cz. vásárlóknak minden kivánalmai kielégithetők.

Miután tehát ezen jelentésünkkel egyfelől a t. cz. közönség előtt magunkat, mint e városon uj egyéneket bemutatni szerencsénk van, ohajtjuk egyszersmind, hogy becsös rendeléseit is minél számosabban teljesithetni alkalmunk lehessen, mire nézt még megjegyezzük, hogy megrendeléseiket szakmámba vágó, bármiféle czikkekre vágó tárgyakra elfogadunk és gyors, pontos és jutányos teljesitésére magunkat kötelezzük.

Maros-Vásárhelytt, junius havában, 1861.

Ormós és **Csapó,**
füszer-, nürnbergi, divat- és disz-áru kereskedők.

(140) (6—6)

Hirdetmény.

CSIKI JÓZSEF külső monostorutcza 59. szám alatt rendes raktárt tart mindennemü **épületfa** és **dészka nemekből**, különösen pedig találtatik nála asztalosok számára tökéletesen kiszáradt **fenyőfa dészkák**, fél czoll vastagságtól elkezve minden fajta; szeszgyári felszereléshez szükséges különböző vastagságu fenyő- és bükfa fosztnik, mindenféle gerendák, léczek stb. a legjutányosabb szabott áron.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

(55) 2/7 1861. (6—11)

Cs. kir. osztrák legfelsőbb szabadalommal és porosz királyi legfelsőbb jóváhagyással

Dr. BORCHARDT
illatos orvosi

NÖVÉNY-SZAPPANJA.

Dr. BORCHARDTS AROM: MEDIC: KRÄUTER-SEIFE.

melyet a legtekintélyesb orvosok és magán-személyek hiteles véleményeik szerint mindekkorig egy szappan sem közelité meg ugy előnyére, valamint **gyógyerejére** nézve; ugy szinte **meglepő** hatásánál fogva minden, még évhosszat elhanyagolt hörnél is, valamennyi ilynemü gyartmányok közt **első helyen** áll; ez nagymennyiségü **növényi**, nevezetesen illatos és aetherolajos anyagokon kivül **ásványi alkatrészeket** tartalmaz, melyek ezen szappannak hatását **sajátságossá** és **jellemzővé** teszik. Egy kisérlet mindenkit meggyőzend, és neki e szappan használatát napi szükséggé teendi.

Dr. BORCHARDT növény-szappanja mindig csupán fehérben **zöld** irással nyomott, s ugyan e nevü bélyeggel pecsételt eredeti csomagokban **42** krjával osztr. értékben árultatik, mire — a **sokszoros utánzások** miatt — **pontosan** figyelni kell.

Dr. SUIN de BOUTEMARD
illatos FOG-PASTAJA,

a **legalkalmatosabb** szer a foghus és fogaknak egészségben fönntartására, fogakon képződő elöbi állatkáktól, gombácskáktól ugy szinte a fog-borkőtől megszabaditására, a fogaknak fájdalomnélküli és ártatlan módon való megfehéritésére, a máz megtartására, minden rosz szagnak a szájból eltávoltására, ugy szinte a rothadásnak ellenállni, a kinzó fogfájdalmaknak elejét venni, a foghust erősitni és szilárditani a fogak kilyukadását meggátolni, s a lélekzést kedvesen foladiteni. — Ezen **elismert czélszerüsége** által nyer **Dr. SUIN DE BOUTEMARD fog-szappanja** folyvást novekedő hires elismerést még a legtávolabbi körökben is, mert ez azok által kik csak egyszer is használták különös előszeretettel mindig örömest fog vételni.

Dr. SUIN de BOUTEMARD fog-pastájai és 1/2 darabokban **70** s **35** krjával adatik el, és vörös és arany bronzzal diszitett boritéka hátulján **Dr. Suin de Boutemard** családi czimerét és névaláirását viseli, mire — ezen czikknek is szemlatomásti **sokszoros hamisitása** miatt — méltoztassék figyelmet forditni.

Valódi minőségben kaphatók egyedül csak

Kolozsvárt: Wolff J. és **Khudy J.** gyógysz. *Abrudbányán:* Ferenczi Mihály; *Beszterczén:* Kelp Ferencz és Dietrich & Fleischer; *Brassóban:* Stenner F.; *Déván:* Buchler A. *Enyeden:* Bisztritsányi A.; *Erzsébetvároson:* Schmidt A.; *Hátszegen:* Mátéfi Béla gyógysz; *Károly-Fejérvárt:* Rusz János; *Kőhalomban:* Melas Ed. F. gyógysz; *Maros-Vásárhelytt:* Fogarasi J. D.; *Medgyesen:* Vándory & Brandsch; *Segesvárt:* Misselbacher fia és Teutsch; *Sz.-Ujvárt:* Placsintar és fia gyógysz.; *Szász-Régenben:* Wachner Traugott; *Szászsebesben:* Weissörtel Ad. G.; *Szebenben:* Zöhrer J. F.; *Székely-Keresztúron:* Binder Márton; *Sepsi-Szentgyörgyön:* Vitályos Béla, *Sz.-Udvarhelytt:* Kauntz J. A. gyógysz.; *Szeredán:* Gozsy A.; *Sz.-Somlyón:* Ruszka Ignácz; *Tasnádon:* Szongott Jakab; *Tordán:* Velits G. és Wolff G.

(141) (8—12)

Az első magyar általános biztositó társaság kolozsvári főügynöksége biztosit

jégkárok ellen

a lehető jutányos díjak, gyors és legméltányosabb kártéritések mellett, s elvállal biztositásokat **tűzkárok ellen** (ha villám által okozottak is) épületekre, gazdasági és iparkészletekre, butorokra, állatokra, szállitás alatt levő árukra, valamint **életbiztositásokat** is, u. m. a biztositott halála után fizetendő tőkék és nyugdijak biztositását, a biztositott életében fizetendő kiházasitási tőkék, elhalasztott évjáradékok (nyugdíjak) és közvetlen évjáradékok biztositását. Bevallásokat elfogadnak:

A főügynökségi iroda, van az O-vári piaczi-szeglet 232 szám alatt, az emeleten. Vidéki ügynökök: *Abrudbányán:* Ferenczi Mihály; *Alfaluban:* Gál Elek; *Algyógyon:* Dáné Mózes; *Bánffy-Hunyadon:* Hiry János, *Beszterczén:* Tannenhaus Izra; *Bölönben:* Sebestyén Károly; *Csapón:* Finna István; *Cs. Keresztúron:* Torma Károly; *Cs. Szeredán:* Erős Elek; *Déézsen:* Roth Pál; *Egenben:* Köblös Miklós; *Enyeden:* Bisztricsányi Sándor, Czirner J. József; *Etéden:* Karácson Mózes; *Fejérvárt:* Matherni Emil; *Frátán:* Finta Samu; *D.-Szent-Mártonban:* Szőnyi Ferencz; *Gyaluban:* Soos Ferencz; *Hévizen:* Péterfi Sándor; *Hidalmáson:* Majthényi Ferencz; *Kapnikbányán:* Lipniczki Ferencz; *K. Vásárhelytt:* Hankó László; *Pókafalván:* Mák József; *Kolozson:* Farkas Lajos; *K. Szilvásón:* Csiki László; *Lekenczén:* Scholtész Gyula; *M. Láposon:* Breuer Pál; *M. Régenben:* Viski Ferencz; *Marosujvárt:* Sebestyén Áron; *M. Vásárhelytt:* Jenei Albert; *N. Ilondán:* Moricz Sándor; *N. Ölyvösön:* Dézsi Sándor; *N. Sajón:* Veres Márton; *Naszodón:* Deichendt Frigyes; *O. Láposbányán:* Hanschiid György; *Remetén:* Fülöp István; *Rettegen:* Köblös István; *Rogozon:* Molnár Sándor; *Sárdon:* Elekes Mihály; *Sárvárt:* Varga Ferencz; *Semesnyén:* Ifj. Dadai János; *Szamosujvárt:* Dájbukát János; *Soosmezőn:* Hoszszu Kelemen; *Széken:* Nagy Károly; *Sz. Nádoson:* Pogány Lajos; *Sz. Udvarhelytt:* Zajzon Ferencz; *Teleken:* Magyarósi Ferencz; *Tekén:* Varga Sámuel; *Topánfalván:* Szabó Miklós; *Tordán:* Osztián testvérek; *Toroczkón:* Koronka Antal; *Tövisen:* Lukács József; *Uj Tordán:* Balogh János; *Válaszuton:* Fülöp István; *Vargyason:* Gyöngyösi István; *Kövenden:* Tanka Sámuel; M.-Ludason: Marton Károly; Kis-Enyeden: Papp Miklós urak.

Kolozsvárt, majus, 1861. **A magyar biztositó társaság** k. főügynöksége: **Kővári László.**

STEIN JÁNOSnál
Kolozsvárt s általa minden könyvárusnál kapható:

Koronás szőlőmüvelés.

Irta BÁTHI GÁBOR, fintaházi földbirtokos.
11 kömetszetü ábrával.
Az erdélyi gazdasági egylet költségén. Ára 30 kr.

Mezei rendőrségi szabályok

ára 30 ujkr.

Egy szegény leány története.

Irta GEORGES SAND. 2 kötet ára 1 frt.

Honvédek könyve

történelmi adat után az 1848- és 1849-ki magyar hadjáratról.
Kiadja és szerkeszti **Vahot Imre**. I. kötet 1 frt 20 kr.

Kipfelhauser költeményei

a szerző arczképével, ára 65 kr.

GARIBALDI J. arczképe 1 frt 20 kr.
BEM JÓZSEF „ — 80 kr.

KEMÉNY ZSIGMOND

Az Unio törvényekről.

Ára 10 kr.

Az 1861-dik évi

magyar országgyülés.

Egy egy füzet ára 40 ujkr.

Az országbirói értekezlet

a törvénykezés tárgyában.
Közli **Ráth György**, országb. elnöki titkár és az értekezlet jegyzője.
I. kötet 2 frt.

A HAZÁNAK BUZGÓ SZERELME

MEGEMESZTE ENGEMET!

EGYHÁZI EMLÉKBESZÉD,
me yet
SZÉKI GRÓF

TELEKI LÁSZLÓ

tiszteletere a kolozsvári ev. ref. egyház által rendezett gyászünnepen tartott **NAGY PÉTER**, helybeli ref. lelkész,
Kolozsvárott, junius 2-kán, 1861.
Ára 30 krajczár.

BÁNK BÁN

eredeti nagy dalmű 3 felvonásban, zongorára két kézre alkalmazta ERKEL FERENCZ, ára 7 ujforint.

UNIO

Zsebkönyv 1848-ra.
Gróf TELEKY DOMOKOS aczélmetszetü arczképével.
Szerkeszté: **URHÁZY.**
Fűzve 3 forint **helyett** 2 forint.
Selyembe kötve 5 frt helyett 3 forint.

KORÁNY

ZSEBKÖNYV.
A ref. osk. ifjuság dolgozataiból
SZERKESZTIK s KIADJÁK
B. BÁNFFI DEZSŐ és RÉTHI LAJOS.
Bolti ára **1 frt 30 kr.**

Deák Ferencz beszéde. Ara 12 kr.

(Szilágyi Sándor.) **A magyar forradalom férfiai** 1848- és 1849-ben. Ára 2 forint.

(Szilágyi Sándor.) **A magyar forradalom napjai** 1849 julius 1-söje után. Ára 60 kr.

(D'Israeli B.) **Temple Henrika** Regény, angolból forditotta dr. Deutsch D. József. 2 kötet, ára 2 frt 40 kr.

Mit tegyen az erdélyi gazda, hogy jóllétre jusson? Az erdelyi gazdasági egyesület által kitüntetett pályamü. Irta Berde Áron. Ára 35 kr.

Rövid utasitás egy husz hold területü **váltógazdaság rendezésére,** kis birtokosok számára. Az erdélyi gazdasági egyesület kivánságára irta b. Bánfy János, kiadta az erd. gazd. egylet. Második kiadás. Ára 35 kr.

Palóczy-emlék, zongorára szerzé Krüger H. ára 80 kr.

Széchenyi-induló, zongorára, szerzé Farkas Miska 54 kr.

HAJNALD LAJOS

erdélyi püspök, felsőházi **beszéde az erdélyi unio tárgyában.**
Ára 12 kr.

Erdélyhoni jogtudomány, irta Dózsa Elek jogtudor. Első könyv: **Erdélyhoni közjogtan.** Második könyv **Magyar magán-jogtan.** Harmadik könyv: **Magyar pertan.**
A három kötet ára 6 frt o. é.

Törvénytudományi műszotár, közrebocsátja a magyar tudós társaság; második bővitett kiadás, 2 frt o. é.

Józsika Miklós legujabb regénye
MÁSODIK RÁKÓCZI FERENCZ.
6 kötet. Ara 6 frt.

(Carolus Szász de Szemeria) **Syloge tractatum** aliorumque actorum publicorum historiam et argumenta D. Diplomatis Leopoldin resolutionis item quae Alvinczíana vocatur illustrantium. Kemény kötésben ára 2 frt.

Szervezeti javaslat, az erdélyi ev. ref. főtanodák rendezésére. Bizottsági megállapitás nyomán dolgozta: Gáspár János, n.-enyedi neveléstanár és iskolamesteri képezde-igazgató. ára 60kr.

A gymnasiumi oktatásügy története a magyarországi helvét hitvallásuaknál, különös tekintettel a helv. hitv. tanároknak Pesten 1860-ban tartott egyetemes értekezletére irta Szilágyi István. Ára 1 frt (a mármarosszigeti és sárospataki tanári nyugintézet javára).

Gr. Battyáni Lajos arczképe 1 frt.
Garibáldi életnagyságu arczképe 2 frt.
Gr. Teleki László arczképe 1 frt.
Palóczy László arczképe 1 frt.

AZ EV. REF. FŐTANODA KÖNYVNYOMDÁJA. (Belső farkasutcza 74 sz.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.